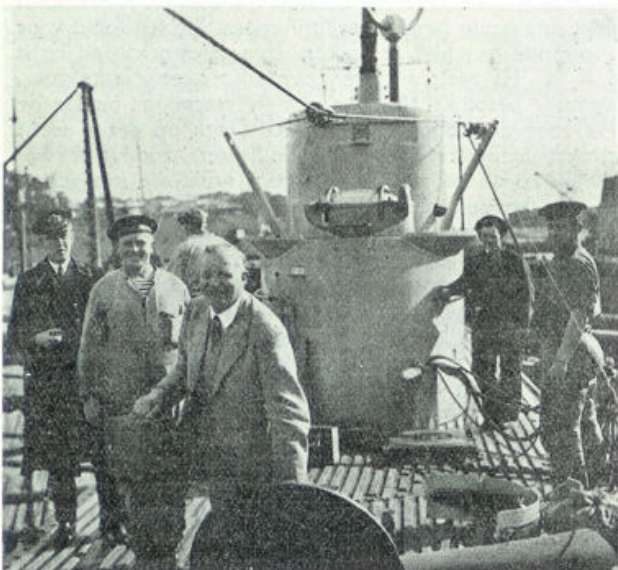

Toen we kort voor het vertrek uit Nieuwediep een bezoek aan boord brachten, hadden we ook nog gelegenheid, iets meer te vernemen omtrent de wijze, waarop prof. Vening Meinesz zijn proefnemingen verricht. Het slinger toestel, dat er van buiten uitziet als twee metalen doozen, die op elkaar zijn geplaatst, is in het hart van het middencompartiment, de „centrale,” opgesteld. Men weet, dat de slingerproeven alleen kunnen worden uitgevoerd, als de plaats van waarneming in volkomen rust is. Op zee is dit uiteraard alleen denkbaar bij een onderzeeboot, die — diep onder water — vrij is van de invloeden der golfbeweging aan het oppervlak. Om nu kleine storingen, die toch altijd kunnen voorkomen, nog verder uit te kunnen schakelen, zijn in het toestel meer dan één slinger aangebracht, die tegelijk in gang worden gezet. Daar nu de storende bewegingen voor alle gelijk zijn, kan de invloed hiervan worden vastgesteld en geëlimineerd, hetgeen op de volgende vernuftige wijze geschiedt: elke slinger is namelijk van een spiegeltje voorzien en de lichtstraal van de fotografische registratie treft achtereenvolgens de spiegels van twee slingers op een dusdanige wijze, dat uit de combinatie der slingerbewegingen de storing verdwijnt. De lichtstralen worden opgevangen door een strook gevoelig papier, een soort film dus, die door een uurwerk langzaam wordt afgerold. Op iedere seconde nu worden de lichtstralen onderbroken door een mechanisch bewogen schermpje, waardoor op de film een nauwkeurige tijndeeling ontstaat, die het mogelijk maakt, aan de hand van de voor de lichtdrukken voortgebrachte registratiekromme, de slingtijden tot op een millioenste seconde vast te stellen.

De proefnemingen van prof. Vening Meinesz — dit zij nog opgemerkt — eischen veel van de geheele bemanning. Want niet alleen is het noodig, dat drie maal per etmaal moet worden gedoken, doch daarenboven zullen de officieren telkens uiterst nauwkeurig een bestek moeten opmaken, omdat bij de proeven uiteraard een zuivere plaatsbepaling van het grootste gewicht is.

We moeten ons thans beperken; doch ongetwijfeld zal er nog wel gelegenheid zijn, om ook iets mede te deelen over de waarnemingen, welke met de toestellen van prof. Clay — over de meting der kosmische straling — worden verricht.

Aan boord van de K XVIII

De gansche wetenschap — en deze is internationaal — mag de Nederlandsche Marine wel erkentelijk zijn, dat door haar toedoen deze onderzoekingen kunnen worden verricht. En wij, leeken, volgen met belangstelling onze jongens op hun tocht, die in den vreemde zal doen zien, waarin een klein land groot kan zijn.

J. CL.

EEN KINDERVRIEND

„IK HOUD VAN KINDEREN! ZIELSVEEL!” DAT heeft Daan Hoeksema eens gezegd tot een redactielid van het „Handelsblad”, dat heeft hij ook in zijn leven bewezen.

Dat leven begon in een koekebakkerij. En nu komt me onwillekeurig de beginregel van een gedicht in de gedachte, dat ik als jongen leerde:

Toen Rembrandt nog op
vaders molen te schilderen zat.

En ik transposeer dat aldus:

Toen Hoeksema op vaders
oven te teek'nen zat.

Toen, ja toen was Daan nog koekebakkersleerling in een Drentsch dorpje, maar in dien tijd, terwijl hij figuren teekende op de bewasemde ruiten en allerlei grillige voorstellingen wist te tooveren op de meelbestoven bakplaat, had hij reeds de gedachte, dat hij iets vreemds zou worden.

Welnu, van bakkersleerling werd hij bakkersknecht en tegelijkertijd leerling van een avondteekenschool. Daarna dagleerling, toen bezoeker van de Kunstnijverheidsschool in Amsterdam, waar hij zich geheel ontpopte niet als een groot artist, maar wél als knap illustrator en vooral als een man met een vindingrijk talent op het gebied van knutsel-, knip- en plakwerk voor kinderen.

Als ik zou schrijven: Geen kind in Nederland, dat de naam Daan Hoeksema niet kent, dan zou dat schromelijk overdreven zijn. In 't algemeen letten kinderen niet zoo heel erg op namen, maar des te beter herinneren ze zich de dingen, vooral als het dingen zijn, speciaal voor hen.

Daarvoor nu heeft Daan Hoeksema gezorgd, dat de kinderen leuk knutselwerk kregen, geheel voor hen gereedgemaakt.

En nu denken we aan de series kleurplaten met de aloude sprookjes als onderwerp. Aan de serie Wit en Zwart; aan de kleurige uitknipsels, die de kinderen op de teekening moesten plakken, precies volgens voorbeeld; aan de papieren bouwdoozen; aan den snelteekenaar; aan de vele knipprenten, zoo echt animeerend voor de kinderen ontworpen.

Daan Hoeksema scheen precies te weten wat een kind kan en wat nog onbereikbaar voor hem is. Zijn werk was altijd eenvoudig en daarom zoo aantrekkelijk.

Thans is deze kindervriend gestorven. De kinderen zullen zijn steeds oorspronkelijk werk missen, maar ook de ouders zullen merken, dat hij er niet meer is, want hij was in de gezinnen een groote steun om regenachtige vrije middagen en vacantedagen op een goede, nuttige wijze door te brengen; hij heeft ook heel veel zieke en zwakke kinderen voor vervelen bewaard door zijn prettig, opvoedend knutselwerk.

„'t Is zoo'n heerlijk, zoo'n dankbaar werk, voor kinderen te arbeiden,” heeft hij eens gezegd en de bewijzen daarvoor heeft hij in zijn leven ruimschoots ontvangen.

Het werk van Daan Hoeksema zal ook na zijn dood nog lang in eere blijven bij onze jeugd.

J. H. v. R.

